

BRNO

MIROSLAV BERKA A KOL.
VĚTRNÉ MLÝNY
jako technické památky

TECHNICKÉ MUZEUM V BRNĚ

MIROSLAV BERKA a kol.

VĚTRNÉ MLÝNY

JAKO TECHNICKÉ PAMÁTKY

BRNO 1979

TECHNICKÉ MUZEUM V BRNĚ

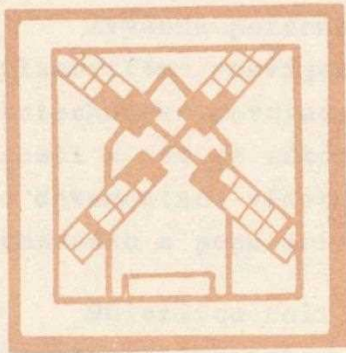
MIROSLAV BERKA a kol.

VĚTRNÉ MLÝNY

JAKO TECHNICKÉ PAMÁTKY

© Miroslav Berka a kol. a Technické muzeum v Brně, 1979

BRNO 1979

ÚVOD

1908

11

Zvýšená pozornost řídicích stranických a státních orgánů plánovitému rozvíjení vědy a techniky v epoše nastupující vědeckotechnické revoluce a rozvinuté výstavby socialistické společnosti u nás se zákonitě promítá i do oblasti péče společnosti o dokumentaci vědeckotechnického pokroku a jeho všestranného výchovného a popularizačního využití.

Důležitou roli v tomto směru sehrávají technická muzea, která systematickým sběrem autentických dokladů o minulosti i současnosti technického vývoje budují ucelené sbírkové fondy technických dokladů a jejich prostřednictvím plní významné vědeckodokumentární a kulturně výchovné poslání ve společnosti. Závažnou součástí tohoto společenského poslání technického muzejnictví je i stále se rozšiřující péče o památky techniky, výroby, vědy a lidské práce, o jejich záchranu a optimální kulturně společenskou aktivaci.

V poslední době, v souladu s intenzivní praktickou činností v péči o technické památky, začínají se tyto otázky propracovávat i teoreticky a vytvářejí se předpoklady koncepčních a dlouhodobých přístupů k pojetí technických památek v naší společnosti vůbec. Své místo v tomto úsilí muzejních a památkových orgánů a institucí má i Technické muzeum v Brně, které v úzké spolupráci s Krajským střediskem státní památkové péče a ochrany přírody v Brně se podílí na záchraně, rekonstrukci a společenském využití vybraných technických památek na území Moravy i na teoretickém propracování celé této závažné problematiky.

V této studii se zabýváme některými závažnými otázkami péče o technické památky a jejich kulturní a společenské využití v socialistické společnosti. Zaměříme pozornost především na následující problémy:

- Nejdříve si všimneme samotného pojmu technická památka a pokusíme se teoretickou analýzou klasifikovat specifiku technických památek v systému kulturních památek socialistické společnosti.

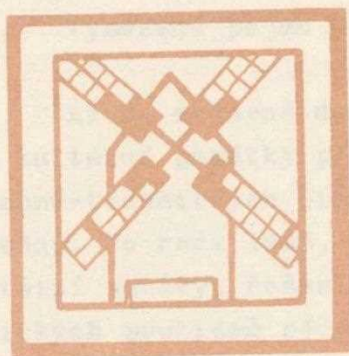
- Dále ukážeme na význam větrných mlýnů v historii techniky, hlavně v epoše vzniku a zavádění strojů do výroby a na nutnost jejich zachování jako technických památek.
- Na základě rozboru současné dokumentace větrných mlýnů na Moravě a hlavně na základě vlastního terénního výzkumu větrných mlýnů pokusíme se podrobněji analyzovat technickou a technologickou podstatu těchto zařízení a tím zdůvodnit jejich velmi cennou dokumentační hodnotu.
- V závěru práce pak rozebereme na příkladu záchrany a rekonstrukce jednoho větrného mlýna některé problémy péče o technické památky a jejich konkrétní kulturně výchovné aktivace.

Souhrnně řečeno, chceme v této práci přispět k propracování základních teoretických východisek pojetí technických památek v muzejní a památkové praxi a zároveň tato východiska ověřit a obohatit aplikací v konkrétní analýze jedné z typických technických památek - větrného mlýna.

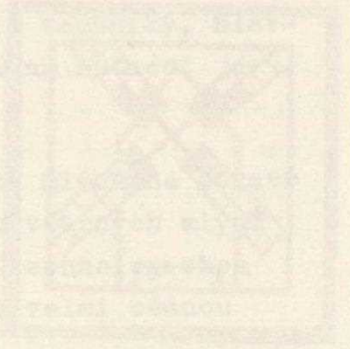
Od počátku jsme si vědomi obtížnosti plnění tohoto úkolu. Jednak proto, že je jedním z prvních pokusů o teoretickou analýzu technických památek, tedy bez možnosti navázat na dosavadní výsledky, dále pak proto, že jako závažný úkol se svou rozsáhlostí stává předmětem zkoumání řady vědních disciplín, počínaje obecnými filosoficko-sociologickými východisky a konče konkrétními inženýrsko-technickými přístupy. Řada problémů je proto v práci vytyčena a vyžaduje další náročnou výzkumnou a studijní činnost. Bude snahou autorského kolektivu na nich dále v budoucnu pracovat.

Brno 1975

Kolektiv autorů

1 K TEORETICKÉ PROBLEMATICE TECHNICKÝCH PAMÁTEK

Faint, illegible text in the upper left quadrant, appearing to be a header or introductory paragraph.

TECHNICKÝCH PŘÍKLADŮ K TEORETICKÉMŮ PROBLÉMATIKÁM

Main body of faint, illegible text, likely the beginning of a technical or theoretical discussion.

Lower section of faint, illegible text, possibly a conclusion or a list of references.